

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 658/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duřu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených Lacko & Partners s. r. o., Miletičova 46, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Erik Lacko, proti postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/23/2023 a postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11C/23/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. novembra 2023 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 12 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/23/2023 a zároveň postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11C/23/2023. Sťažovatelia tiež navrhujú, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal im finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva že okresný súd na základe návrhu sťažovateľov na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia uznesením č. k. 11C/23/2023-90 zo 17. apríla 2023 vyhovel tomuto návrhu sťažovateľov a zároveň im priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Predmetné uznesenie nadobudlo vykonateľnosť 5. mája 2023 a právoplatnosť 23. mája 2023. Sťažovatelia 24. mája 2023 zaslali okresnému súdu vyčíslenie náhrady trov konania a zároveň požiadali súd o vydanie uznesenia o výške náhrady trov konania. Od 1. júna 2023 bol príslušný súdny spis

v dôsledku zmeny súdnej mapy presunutý novovytvorenému mestskému súdu, kde ďalej pokračuje toto konanie pod sp. zn. B3-11C/23/2023. Do podania ústavnej sťažnosti ale o výške náhrady konania mestský súd stále nerozhodol.

II.

Argumentácia sťažovateľov

3. Sťažovatelia sa domnievajú, že rozhodovanie o výške ich nároku na náhradu trov konania je zdĺhavé a v dôsledku toho je porušované ich právo spravodlivé súdne konanie, resp. ich základné právo na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov, ako aj základné právo na súdnu ochranu. Okrem toho malo zdĺhavým postupom mestského súdu dôjsť aj k porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú základné práva a slobody neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

4. Sťažovatelia teda zastávajú názor, že v napadnutom konaní dochádza k prietahom týkajúcim sa rozhodovania o výške ich nároku na náhradu trov konania o nariadení zabezpečovacieho opatrenia a tieto prietahy sú zavinené okresným súdom a mestským súdom.

5. Sťažovatelia si zároveň uplatnili primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 eur, pričom túto sumu odôvodnili nemajetkovou ujmom, ktorá vychádza z ich dlhotrvajúceho pocitu právnej neistoty, z obáv týkajúcich sa ochrany ich práv, ako aj zo sklamaní z neprimeranej dĺžky konania. Okrem toho sťažovatelia pociťujú nespravodlivosť, úzkosť, márnosť, útrapy, frustráciu, citový stres a poníženie, a to práve v príčinnej súvislosti s napadnutým konaním.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napadnutým postupom mestského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), k porušeniu ich základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a porušeniu ustanovenia ústavy, ktoré stanovuje, že základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné (čl. 12 ods. 1 ústavy).

7. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že podľa § 18n zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane správy majetku štátu, práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných právnych vzťahov a práv a povinností z osobitných vzťahov sudcov a prísediacich z radov občanov k štátu prechádzajú od 1. júna 2023 z okresného súdu na mestský súd. Dôsledkom už uvedeného je, že okresný súd už právne neexistuje, a preto ústavný súd nemôže vysloviť porušenie sťažovateľmi označených práv vo vzťahu k okresnému súdu a rovnako neexistujúci okresný súd už nie je spôsobilý platiť finančné zadosťučinenie alebo náhradu trov konania. Všetky práva a povinnosti prešli z okresného súdu na mestský súd, ktorý jediný môže byť v prípade ústavnej sťažnosti sťažovateľov porušovateľom nimi označených práv.

8. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

10. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

11. Ústavný súd dodáva, že otázka náhrady trov konania je druhotná vo vzťahu k rozhodovaniu o merite veci, ktoré je primárne spôsobilé nastoliť stav právnej istoty strán v konaní. Ústavný súd preto pri posudzovaní toho, či konajúci súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania porušil základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, postupuje nanajvýš zdržanlivo (m. m. III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016, IV. ÚS 498/2018, IV. ÚS 144/2020).

12. Ústavný súd podotýka, že v napadnutom konaní bolo už rozhodnuté o merite veci (nariadenie zabezpečovacieho opatrenia), ako aj o samotnom nároku sťažovateľov na náhradu trov konania (priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 %). V tomto kontexte preto podľa ústavného súdu existuje iba minimálny priestor na to, aby sťažovatelia mohli pociťovať právnu neistotu, resp. úzkosť, útrapy alebo poníženie, ako to formulovali vo svojej ústavnej sťažnosti.

13. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu mestského súdu v napadnutom konaní ústavný súd síce dospel k záveru, že postup mestského súdu nie je efektívny a ani primerane rýchly. Ale vzhľadom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania (6 mesiacov) a taktiež s poukazom na skutočnosť, že v danej veci ide iba o rozhodovanie o druhotnej otázke výšky náhrady trov konania, ústavný súd uzavrel, že nemôže ísť o nečinnosť v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľmi označených práv. Ústavný súd dopĺňa, že o porušení základného práva na súdnu ochranu z dôvodu prietáhov v konaní rozhoduje v prípadoch, keď prietahy alebo nečinnosť konajúceho súdu mali také parametre, že v konečnom dôsledku popreli účel predmetného súdneho konania. Čo očividne nie je prípad sťažovateľov, keďže ústavný súd v ich prípade nedospel ani

k záveru o porušení ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd preto ústavnú s'ťažnosť vo vzťahu k namietaným priet'ahom pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

14. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy ústavný súd uvádza, že toto ustanovenie má charakter všeobecného ústavného princípu a primárne neformuluje základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Ústavný súd preto nemá dostatok právomoci konať a rozhodnúť o porušení uvedenej ústavnej normy v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (v konaní o ústavnej s'ťažnosti, pozn.). Na tomto základe ústavný súd túto časť ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľov odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde. Ústavný súd tu iba na okraj podotýka, že s'ťažovatelia v odôvodnení svojej ústavnej s'ťažnosti ani len žiadnym spôsobom nevysvetlili, v čom konkrétne videli porušenie tohto článku ústavy.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej s'ťažnosti stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi s'ťažovateľov, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu